

STATUT MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG SUDA ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

(USVOJEN 25. MAJA 1993. REZOLUCIJOM BR. 827)
(S IZMJENAMA OD 13. MAJA 1998. SHODNO REZOLUCIJI BR. 1166)
(S IZMJENAMA OD 30. NOVEMBRA 2000. SHODNO REZOLUCIJI BR. 1329)
(S IZMJENAMA OD 17. MAJA 2002. SHODNO REZOLUCIJI BR. 1411)
(S IZMJENAMA OD 14. AVGUSTA 2002. SHODNO REZOLUCIJI BR. 1431)
(S IZMJENAMA OD 19. MAJA 2003. SHODNO REZOLUCIJI BR. 1481)

REZOLUCIJE KOJE SE ODOSE NA STATUT:

Rezolucija br. 1503 od 28. avgusta 2003.

Rezolucija br. 1504 od 4. septembra 2003.

Rezolucija br. 1534 od 26. marta 2004.

<u>Član 1</u>	Nadležnost Međunarodnog suda
<u>Član 2</u>	Teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949.
<u>Član 3</u>	Kršenja zakona i običaja ratovanja
<u>Član 4</u>	Genocid
<u>Član 5</u>	Zločini protiv čovječnosti
<u>Član 6</u>	Personalna nadležnost
<u>Član 7</u>	Individualna krivična odgovornost
<u>Član 8</u>	Teritorijalna i vremenska nadležnost
<u>Član 9</u>	Uporedna nadležnost
<u>Član 10</u>	<i>Non bis in idem</i>
<u>Član 11</u>	Organizacija Međunarodnog suda
<u>Član 12</u>	Sastav sudskih vijeća
<u>Član 13</u>	Kvalifikacije sudija
<u>Član 13 bis</u>	Izbor stalnih sudija
<u>Član 13 ter</u>	Izbor i naimenovanje sudija <i>ad litem</i>
<u>Član 13 quater</u>	Status sudija <i>ad litem</i>
<u>Član 14</u>	Funkcioneri i članovi vijeća
<u>Član 15</u>	Pravilnik o postupku i dokazima
<u>Član 16</u>	Tužilac
<u>Član 17</u>	Sekretarijat
<u>Član 18</u>	Istraga i priprema optužnice
<u>Član 19</u>	Pregled optužnice
<u>Član 20</u>	Početak i vođenje sudskog postupka
<u>Član 21</u>	Prava optuženog
<u>Član 22</u>	Zaštita žrtava i svjedoka
<u>Član 23</u>	Presuda
<u>Član 24</u>	Krivične sankcije

<u>Član 25</u>	Žalbeni postupak
<u>Član 26</u>	Postupak preispitivanja
<u>Član 27</u>	Izvršenje kazne
<u>Član 28</u>	Pomilovanje ili ublažavanje kazne
<u>Član 29</u>	Saradnja i pravosudna pomoć
<u>Član 30</u>	Status, povlastice i imunitet Međunarodnog su
<u>Član 31</u>	Sjedište Međunarodnog suda
<u>Član 32</u>	Troškovi Međunarodnog suda
<u>Član 33</u>	Radni jezici
<u>Član 34</u>	Godišnji izvještaj

Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (u daljnjem tekstu Međunarodni sud), osnovan od strane Savjeta bezbjednosti na osnovu Glave VII Povelje Ujedinjenih nacija, djeluje u skladu s odredbama ovog Statuta.

Član 1 Nadležnost Međunarodnog suda

Međunarodni sud je nadležan da krivično goni osobe odgovorne za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, u skladu s odredbama ovog Statuta.

Član 2 Teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949.

Međunarodni sud je nadležan da krivično goni osobe koje su počinile ili naredile da se počine teške povrede Ženevskih konvencija od 12. augusta 1949., odnosno sljedeća djela protiv osoba ili imovine zaštićenih odredbama relevantne Ženevske konvencije:

- (a) hotimično lišavanje života;
- (b) mučenje ili nečovječno postupanje, uključujući biološke eksperimente;
- (c) hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda tijela ili zdravlja;
- (d) uništavanje i oduzimanje imovine širokih razmjera koje nije opravdano vojnom nuždom i izvedeno je protivpravno i bezobzirno;
- (e) prisiljavanje ratnog zarobljenika ili civila da služi u snagama neprijateljske sile;
- (f) hotimično uskraćivanje prava ratnom zarobljeniku ili civilu na pravičan i redovan sudski postupak;
- (g) protivpravna deportacija ili premještanje ili protivpravno zatvaranje civila;
- (h) uzimanje civila za taoce.

Član 3

Kršenja zakona ili običaja ratovanja

Međunarodni sud je nadležan da krivično goni osobe koje su prekršile zakone ili običaje ratovanja. Ta kršenja, između ostalog, uključuju sljedeće:

- (a) korištenje otrovnih ili drugih oružja čija je svrha nanošenje nepotrebnih patnji;
- (b) bezobzirno razaranje gradova, naselja ili sela, ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom;
- (c) napadanje, ili bombardovanje, bilo kojim sredstvima, nebranjenih gradova, sela, stambenih ili drugih objekata;
- (d) zauzimanje, uništavanje ili hotimično oštećivanje vjerskih, dobrotvornih i obrazovnih ustanova, ustanova namijenjenih umjetnosti i nauci, istorijskih spomenika i umjetničkih i naučnih djela;
- (e) pljačkanje javne ili privatne imovine.

Član 4

Genocid

1. Međunarodni sud je nadležan da krivično goni osobe koje su počinile genocid, kako je definisan u stavu 2 ovog člana, ili bilo koje od djela nabrojanih u stavu 3 ovog člana.

2. Genocid predstavlja bilo koje od sljedećih djela, počinjeno s namjerom da se u cijelosti ili djelimično uništi neka nacionalna, etnička, rasna ili vjerska grupa kao takva:

- (a) ubijanje pripadnika te grupe;
- (b) nanošenje teške tjelesne ili duševne povrede pripadnicima te grupe;
- (c) smišljeno nametanje pripadnicima te grupe životnih uslova koji su sračunati da dovedu do njenog potpunog ili djelimičnog fizičkog uništenja;
- (d) uvođenje mjera kojima je cilj sprečavanje rađanja unutar te grupe;
- (e) prisilno premještanje djece te grupe u drugu grupu.

3. Kažnjiva su sljedeća djela:

- (a) genocid;
- (b) udruživanje radi vršenja genocida;
- (c) direktno i javno poticanje na vršenje genocida;
- (d) pokušaj vršenja genocida;
- (e) saučesništvo u genocidu.

Član 5

Zločini protiv čovječnosti

Međunarodni sud je nadležan da krivično goni osobe odgovorne za sljedeća krivična djela kada su počinjena u oružanom sukobu, bilo međunarodnog bilo unutrašnjeg karaktera, i usmjerena protiv civilnog stanovništva:

- (a) ubistvo;
- (b) istrebljivanje;
- (c) porobljavanje;
- (d) deportacija;
- (e) zatvaranje;
- (f) mučenje;
- (g) silovanje;
- (h) progoni na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi;
- (i) druga nehumana djela.

Član 6 Personalna nadležnost

Međunarodni sud ima nadležnost nad fizičkim licima u skladu s odredbama ovog Statuta.

Član 7 Individualna krivična odgovornost

1. Osoba koja je planirala, poticala, naredila, počinila ili na drugi način pomogla i podržala planiranje, pripremu ili izvršenje nekog od krivičnih djela navedenih u članovima od 2 do 5 ovog Statuta snosi individualnu odgovornost za to krivično djelo.
2. Nijedna optužena osoba, bilo da se radi o šefu države ili vlade ili o odgovornom državnom funkcioneru, ne može biti oslobođena krivične odgovornosti niti joj se može ublažiti kazna na osnovu njenog službenog položaja.
3. Ukoliko je neko od djela navedenih u članovima od 2 do 5 ovog Statuta počinio podređeni, njegov nadređeni ne može biti oslobođen krivične odgovornosti ako je znao ili je bilo razloga da zna da se podređeni sprema počiniti takva djela ili da ih je već počinio, a on nije poduzeo nužne i razumne mjere da spriječi takva djela ili kazni počinioce.
4. Optužena osoba koja je postupala prema naređenju vlade ili nadređenog ne može biti oslobođena krivične odgovornosti, ali joj se to može uzeti u obzir kao osnov za ublažavanje kazne ako Međunarodni sud utvrdi da je to u interesu pravde.

Član 8 Teritorijalna i vremenska nadležnost

Teritorijalna nadležnost Međunarodnog suda obuhvata teritoriju bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, što podrazumijeva njenu kopnenu površinu,

zračni prostor i teritorijalne vode. Vremenska nadležnost Međunarodnog suda obuhvata razdoblje od 1. januara 1991. godine.

Član 9 **Uporedna nadležnost**

1. Međunarodni sud i nacionalni sudovi imaju uporednu nadležnost za krivično gonjenje osoba za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1. januara 1991. godine.
2. Međunarodni sud ima primat nad nacionalnim sudovima. Međunarodni sud može u bilo kojoj fazi postupka formalno zatražiti od nacionalnih sudova da ustupe nadležnost Međunarodnom sudu u skladu s ovim Statutom i Pravilnikom o postupku i dokazima Međunarodnog suda.

Član 10 ***Non bis in idem***

1. Nijednoj osobi kojoj je već suđeno pred Međunarodnim sudom za djela koja prema ovom Statutu predstavljaju teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava ne može se za ista djela suditi pred nacionalnim sudom.
2. Osobi kojoj je pred nacionalnim sudom suđeno za djela koja predstavljaju teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava može se nakon toga suditi pred Međunarodnim sudom samo:
 - (a) ako je djelo za koje joj je suđeno okvalifikovano kao obično krivično djelo; ili
 - (b) ako postupak pred nacionalnim sudom nije bio nepristran ili nezavisan, ako je bio smišljen da optuženog zaštiti od međunarodne krivične odgovornosti ili ako krivični postupak nije bio revnosno proveden.
3. Razmatrajući kaznu koju će izreći osobi osuđenoj za neko od krivičnih djela prema ovom Statutu, Međunarodni sud će uzeti u obzir koliki je dio eventualne kazne koju joj je za isto djelo izrekao nacionalni sud ta osoba već izdržala.

Član 11 **Organizacija Međunarodnog suda**

Međunarodni sud čine sljedeći organi:

- (a) sudska vijeća, koja se sastoje od tri pretresna vijeća i jednog žalbenog vijeća;
- (b) tužilac, i
- (c) sekretarijat, koji opslužuje i sudska vijeća i tužioca.

Član 12 **Sastav sudskih vijeća**

1. Sudska vijeća čini šesnaest stalnih nezavisnih sudija, koji ne smiju biti državljani iste države, i najviše devet nezavisnih sudija *ad litem* istovremeno, naimenovanih u skladu sa članom 13 *ter*, stavom 2 Statuta, koji ne smiju biti državljani iste države.
2. Svako pretresno vijeće sastoji se od troje stalnih sudija i najviše šest sudija *ad litem* istovremeno. Svako pretresno vijeće u koje su raspoređene sudije *ad litem* može se podijeliti u sekcije od po troje sudija, među kojima su i stalne sudije i sudije *ad litem*. Sekcija pretresnog vijeća ima iste nadležnosti i odgovornosti koje po Statutu pripadaju pretresnom vijeću i donosi presudu u skladu s istim pravilima.
3. Žalbeno vijeće čini sedam stalnih sudija. Žalbeno vijeće u svakom žalbenom postupku čini pet njegovih članova.
4. Osoba koja se, u smislu uslova za članstvo u vijećima Međunarodnog suda, može smatrati državljaninom više od jedne države, smatraće se državljaninom one države u kojoj inače ostvaruje svoja građanska i politička prava.

Član 13 Kvalifikacije sudija

Stalne sudije i sudije *ad litem* moraju biti nepristrane i čestite osobe visokih moralnih kvaliteta koje posjeduju kvalifikacije potrebne za izbor na najviše pravosudne funkcije u zemlji iz koje dolaze. Prilikom određivanja ukupnog sastava sudskih vijeća i sekcija pretresnih vijeća, dužna se pažnja posvećuje iskustvu sudija u krivičnom i međunarodnom pravu, uključujući međunarodno humanitarno pravo i ljudska prava.

Član 13 *bis* Izbor stalnih sudija

1. Izbor četrnaest stalnih sudija Međunarodnog suda vrši Generalna skupština sa popisa koji joj dostavlja Savjet bezbjednosti, na sljedeći način:
 - (a) generalni sekretar poziva države članice Ujedinjenih nacija i države nečlanice koje imaju stalne posmatračke misije u sjedištu Ujedinjenih nacija da kandiduju sudije;
 - (b) u roku od 60 dana od poziva generalnog sekretara, svaka država može predložiti najviše dva kandidata različitog državljanstva, čije kvalifikacije odgovaraju onima navedenim u članu 13 Statuta, s tim da nijedan od njih ne smije biti državljanin iste države kao bilo koji drugi sudija član Žalbenog vijeća, koji je izabran ili naimenovan za stalnog sudiju Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za genocid i druga teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji Ruande i građana Ruande odgovornih za genocid i druga takva kršenja počinjena na teritoriji susjednih država između 1. januara 1994. i 31. decembra 1994. (u daljem tekstu: Međunarodni sud za Ruandu) u skladu sa članom 12 *bis* Statuta tog Suda;
 - (c) generalni sekretar prosljeđuje primljene kandidature Savjetu bezbjednosti. Na osnovu primljenih kandidatura Savjet bezbjednosti sastavlja popis sa najmanje dvadeset osam i najviše četrdeset dva

kandidata, starajući se da budu adekvatno zastupljeni glavni svjetski pravni sistemi;

(d) predsjedavajući Savjeta bezbjednosti prosljeđuje popis kandidata predsjedavajućem Generalne skupštine. Generalna skupština sa tog popisa bira četrnaest stalnih sudija Međunarodnog suda. Kandidati koji dobiju apsolutnu većinu glasova država članica Ujedinjenih nacija i država nečlanica koje imaju stalnu posmatračku misiju u sjedištu Ujedinjenih nacija, proglašiće se izabranim. U slučaju da dva kandidata istog državljanstva dobiju potrebnu većinu glasova, izabranim će se smatrati onaj koji je dobio veći broj glasova.

2. U slučaju upražnjenog mjesta u sudskim vijećima među stalnim sudijama koje su izabrane ili naimenovane u skladu s ovim članom, nakon konsultacije sa predsjedavajućim Savjeta bezbjednosti i Generalne skupštine, generalni sekretar na upražnjeno mjesto do kraja mandata imenuje osobu koja ispunjava kvalifikacije navedene u članu 13 Statuta.

3. Stalne sudije izabrane u skladu s ovim članom biraju se na mandat od četiri godine. Uslovi službe su isti kao i za sudije Međunarodnog suda pravde. Sudije mogu biti ponovo izabrane.

Član 13 *ter* **Izbor i naimenovanje sudija *ad litem***

1. Izbor *ad litem* sudija Međunarodnog suda vrši Generalna skupština sa popisa koji joj dostavlja Savjet bezbjednosti, na sljedeći način:

(a) generalni sekretar poziva države članice Ujedinjenih nacija i države nečlanice koje imaju stalne posmatračke misije u sjedištu Ujedinjenih nacija da kandiduju sudije *ad litem* Međunarodnog suda;

(b) u roku od 60 dana od poziva generalnog sekretara, svaka država može predložiti po četiri kandidata čije kvalifikacije odgovaraju onima navedenim u članu 13 Statuta, vodeći pritom računa o pravilnoj zastupljenosti kandidata ženskog i muškog pola;

(c) generalni sekretar prosljeđuje primljene kandidature Savjetu bezbjednosti. Na osnovu primljenih kandidatura Savjet bezbjednosti sastavlja popis sa najmanje pedeset četiri kandidata, starajući se da budu adekvatno zastupljeni glavni svjetski pravni sistemi, te vodeći računa o ravnopravnoj geografskoj zastupljenosti;

(d) predsjedavajući Savjeta bezbjednosti prosljeđuje popis kandidata predsjedavajućem Generalne skupštine. Generalna skupština sa tog popisa bira dvadeset sedam sudija *ad litem* Međunarodnog suda. Kandidati koji dobiju apsolutnu većinu glasova država članica Ujedinjenih nacija i država nečlanica koje imaju stalne posmatračke misije u sjedištu Ujedinjenih nacija, proglašiće se izabranim;

(e) sudije *ad litem* se biraju na mandat od četiri godine. Sudije *ad litem* ne mogu biti ponovo izabrane.

2. Za vrijeme njihovog mandata, generalni sekretar će po zahtjevu predsjednika Međunarodnog suda imenovati sudije *ad litem* u pretresna vijeća za jedno ili više suđenja na ukupan period do tri godine. Prilikom podnošenja

zahtjeva za imenovanje sudije *ad litem*, predsjednik Međunarodnog suda mora imati na umu kriterije iz člana 13 Statuta koji se odnose na sastav vijeća i sekcija pretresnih vijeća, odredbe stava 1 (b) i (c) ovog člana, te broj glasova koje je dotični sudija *ad litem* dobio u Generalnoj skupštini.

Član 13 *quater* **Status sudija *ad litem***

1. Tokom perioda na koji su imenovani da rade na Međunarodnom sudu, sudije *ad litem*:

- (a) imaju iste uslove službe, *mutatis mutandis*, kao i stalne sudije Međunarodnog suda;
- (b) imaju iste ovlasti kao i stalne sudije Međunarodnog suda, uz ograde navedene u stavu 2 ovog člana;
- (c) imaju povlastice i imunitet, izuzeća i olakšice kakve pripadaju sudijama Međunarodnog suda.
- (d) imaju ovlasti da rješavaju u pretpretresnim postupcima u onim predmetima u kojima nisu raspoređeni kao članovi pretresnog vijeća.

2. Tokom perioda na koji su imenovani da rade na Međunarodnom sudu, sudije *ad litem*:

- (a) nemaju pravo da biraju ni da budu birani za predsjednika Međunarodnog suda niti za predsjedavajućeg pretresnog vijeća shodno članu 14 Statuta;
- (b) nemaju ovlasti:
 - (i) da usvajaju pravila o postupku i dokazima u skladu sa članom 15 Statuta. Oni će, međutim biti konsultovani prije usvajanja tih pravila;
 - (ii) da pregledaju optužnicu u skladu sa članom 19 Statuta;
 - (iii) da učestvuju u konsultacijama sa predsjednikom u vezi s raspoređivanjem sudija u skladu sa članom 14 Statuta, niti u vezi sa pomilovanjem ili ublažavanjem kazne u skladu sa članom 28 Statuta.

Član 14 **Funkcioneri i članovi vijeća**

1. Predsjednika Međunarodnog suda biraju stalne sudije iz svojih redova.
2. Predsjednik Međunarodnog suda je član Žalbenog vijeća i predsjedava njegovim radom.
3. Nakon konsultacija sa stalnim sudijama Međunarodnog suda, predsjednik raspoređuje četvero stalnih sudija, izabranih ili naimenovanih u skladu sa članom 13 *bis* Statuta, u Žalbeno vijeće, a devetoro u pretresna vijeća.
4. Predsjednik Međunarodnog suda za Ruandu, u konsultaciji sa predsjednikom Međunarodnog suda, određuje dvoje stalnih sudija

Međunarodnog suda za Ruandu, izabranih ili naimenovanih u skladu sa članom 12 Statuta tog Međunarodnog suda, za članove Žalbenog vijeća i za stalne sudije Međunarodnog suda.

5. Nakon konsultacija sa stalnim sudijama, predsjednik raspoređuje u pretresna vijeća sudije *ad litem* koje povremeno budu imenovane da rade na Međunarodnom sudu.

6. Sudija može biti član samo onog vijeća u koje je raspoređen.

7. Predsjedavajućeg sudiju koji nadgleda cjelokupni rad pretresnog vijeća biraju stalne sudije tog pretresnog vijeća iz svojih redova.

Član 15 **Pravilnik o postupku i dokazima**

Sudije Međunarodnog suda usvajaju pravila o postupku i dokazima za vođenje pretpretresne faze postupka, suđenja i žalbenog postupka, prihvatanje dokaza, zaštitu žrtava i svjedoka i druga relevantna pitanja.

Član 16 **Tužilac**

1. Tužilac je odgovoran za vođenje istrage i krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1. januara 1991. godine.

2. Tužilac djeluje nezavisno kao zasebni organ Međunarodnog suda. On ne smije tražiti ni primati upute ni od koje vlade niti od bilo kojeg drugog izvora.

3. Tužilaštvo se sastoji od tužioca i drugog potrebnog kvalifikovanog osoblja.

4. Tužioca predlaže generalni sekretar, a imenuje Savjet bezbjednosti. Tužilac mora biti osoba visokih moralnih kvaliteta i posjedovati najviši stepen stručnosti i iskustva u vođenju istraga i krivičnog gonjenja u krivičnim predmetima. Tužilac ima mandat od četiri godine i može biti ponovno izabran. Uslovi službe tužioca odgovaraju uslovima službe podsekretara Ujedinjenih nacija.

5. Osoblje tužilaštva imenuje generalni sekretar na preporuku tužioca.

Član 17 **Sekretarijat**

1. Sekretarijat je odgovoran za administraciju i opsluživanje Međunarodnog suda.

2. Sekretarijat se sastoji od sekretara i drugog potrebnog osoblja.

3. Sekretara imenuje generalni sekretar Ujedinjenih nacija nakon konsultacija s predsjednikom Međunarodnog suda. Sekretar ima mandat od četiri godine i može biti ponovno izabran. Uslovi službe sekretara odgovaraju uslovima službe pomoćnika generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

4. Osoblje sekretarijata imenuje generalni sekretar na preporuku sekretara Međunarodnog suda.

Član 18

Istraga i priprema optužnice

1. Tužilac pokreće istrage *ex officio* ili na temelju informacija pribavljenih iz bilo kojeg izvora, posebno od vlada, organa Ujedinjenih nacija, međuvladinih i nevladinih organizacija. Tužilac mora procijeniti informacije koje je primio ili pribavio i odlučiti postoje li dovoljne osnove za pokretanje postupka.
2. Tužilac je ovlašten da ispituje osumnjičene, žrtve i svjedoke, prikuplja dokaze i provodi istragu na licu mjesta. Prilikom obavljanja tih poslova tužilac može, kada je to prikladno, zatražiti pomoć nadležnih državnih vlasti.
3. Prilikom ispitivanja osumnjičeni ima pravo na pomoć pravnog zastupnika po vlastitom izboru, što uključuje pravo da mu se, ako nema dovoljno sredstava da je sam plati, dodijeli besplatna pravna pomoć, kao i na neophodno prevođenje na jezik i s jezika koji govori i razumije.
4. Pošto je utvrdio da *prima facie* postoje osnove za to, tužilac priprema optužnicu koja sadrži sažet prikaz činjenica i krivično djelo ili djela za koja se optuženi tereti prema Statutu. Optužnica se dostavlja sudiji pretresnog vijeća.

Član 19

Pregled optužnice

1. Optužnicu pregleda sudija pretresnog vijeća kojem je ona dostavljena. Ako se uvjeri da je tužilac utvrdio da postoje osnove *prima facie*, sudija će potvrditi optužnicu. Ako se u to ne uvjeri, optužnica se odbacuje.
2. Pošto se optužnica potvrdi, sudija može na zahtjev tužioca izdavati sudske naloge i naloge za hapšenje, pritvor, predaju ili dovođenje osoba, kao i sve druge naloge potrebne za vođenje suđenja.

Član 20

Početak i vođenje sudskog postupka

1. Pretresna vijeća moraju osigurati da suđenje bude pravično i ekspeditivno, te da se postupak vodi u skladu s pravilima o postupku i dokazima uz puno poštivanje prava optuženog i dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka.
2. Osoba protiv koje je potvrđena optužnica mora, na temelju sudskog naloga ili naloga za hapšenje Međunarodnog suda, biti pritvorena, odmah obaviještena o optužbama protiv nje i prebačena na Međunarodni sud.
3. Pretresno vijeće će pročitati optužnicu, uvjeriti se da se poštuju prava optuženog, potvrditi da optuženi razumije optužnicu i uputiti optuženog da se izjasni o krivici. Pretresno vijeće će zatim odrediti datum početka suđenja.
4. Pretres je javan osim kada pretresno vijeće ne odluči zatvoriti pretres za javnost u skladu s pravilima o postupku i dokazima.

Član 21 Prava optuženog

1. Sve su osobe ravnopravne pred Međunarodnim sudom.
2. Prilikom rješavanja po optužbama protiv njega optuženi ima pravo na pravično i javno suđenje, uz ograde predviđene članom 22 Statuta.
3. Optuženi se smatra nevinim dok mu se ne dokaže krivica u skladu s odredbama ovog Statuta.
4. Prilikom rješavanja po svim optužbama na osnovu ovog Statuta, optuženom se, uz puno poštovanje načela ravnopravnosti, garantuju sljedeća minimalna prava:
 - (a) da bude pravovremeno i detaljno obaviješten, na jeziku koji razumije, o prirodi i razlozima optužbi protiv njega;
 - (b) da ima odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu obrane i komunikaciju s pravnim zastupnikom po vlastitom izboru;
 - (c) da mu se sudi bez nepotrebnog odgađanja;
 - (d) da mu se sudi u njegovom prisustvu i da se brani lično ili putem pravnog zastupnika po vlastitom izboru; da se, ako nema pravnog zastupnika, obavijesti o tom pravu; te da mu se, kad god to zahtijevaju interesi pravde, dodijeli pravni zastupnik, a da pritom ne snosi troškove odbrane ako za to nema dovoljno sredstava;
 - (e) da ispita ili da se u njegovo ime ispitaju svjedoci koji ga terete, kao i da se svjedoci odbrane dovedu i ispitaju pod istim uslovima kao i svjedoci koji ga terete;
 - (f) da ima besplatnu pomoć prevodioca ako ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi na Međunarodnom sudu;
 - (g) da ne bude primoran svjedočiti protiv sebe ni priznati krivicu.

Član 22 Zaštita žrtava i svjedoka

Međunarodni sud u svojim pravilima o postupku i dokazima osigurava zaštitu žrtava i svjedoka. Zaštitne mjere obuhvataju, pored ostalog, vođenje postupka *in camera* i zaštitu identiteta žrtava.

Član 23 Presuda

1. Pretresno vijeće izriče presude i odmjerava kazne i krivične sankcije osobama osuđenim za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava.
2. Presuda se donosi odlukom većine sudija pretresnog vijeća, a pretresno vijeće je izriče javno. Presudu prati pismeno obrazloženje kojem se mogu dodati izdvojena ili suprotna mišljenja.

Član 24

Krivične sankcije

1. Krivične sankcije koje izriče pretresno vijeće ograničene su na kaznu zatvora. Prilikom određivanja kazne zatvora pretresno vijeće imaće u vidu opštu praksu izricanja zatvorskih kazni na sudovima bivše Jugoslavije.
2. Prilikom izricanja kazni, pretresna vijeća uzimaju u obzir faktore poput težine krivičnog djela i ličnih prilika osuđenika.
3. Uz kaznu zatvora, pretresna vijeća mogu naložiti povrat eventualne imovine i imovinske koristi stečene kažnjivim ponašanjem, uključujući i sredstvima prisile, pravim vlasnicima.

Član 25

Žalbeni postupak

1. Žalbeno vijeće rješava po žalbama osoba koje su osudila pretresna vijeća i po žalbama tužioca na sljedećim osnovama:
 - (a) greška u primjeni prava koja obesnažuje odluku, ili
 - (b) greška u utvrđivanju činjeničnog stanja zbog koje je došlo do neostvarenja pravde.
2. Žalbeno vijeće može odluke pretresnih vijeća potvrditi, poništiti ili preinačiti.

Član 26

Postupak preispitivanja

Kad se otkrije nova činjenica koja nije bila poznata u vrijeme postupka pred pretresnim vijećima ili žalbenim vijećem, a koja je mogla biti odlučujući faktor prilikom donošenja odluke, osuđenik ili tužilac mogu Međunarodnom sudu podnijeti prijedlog za preispitivanje presude.

Član 27

Izvršenje kazne

Kazna zatvora izdržava se u državi koju Međunarodni sud odredi s popisa država koje su Savjetu bezbjednosti izrazile spremnost da prihvate osuđene osobe. Kazna zatvora izdržava se u skladu s važećim zakonskim propisima dotične države i pod nadzorom Međunarodnog suda.

Član 28

Pomilovanje ili ublažavanje kazne

Ako prema važećim pravnim propisima države u kojoj osuđenik izdržava kaznu zatvora on ima pravo na pomilovanje ili ublažavanje kazne, ta država mora o tome obavijestiti Međunarodni sud. Predsjednik Međunarodnog suda, posavjetovavši se sa sudijama, donosi odluku na temelju interesa pravde i opštih pravnih načela.

Član 29

Saradnja i pravosudna pomoć

1. Države moraju saradivati s Međunarodnim sudom u istrazi i krivičnom gonjenju osoba optuženih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava.
2. Države moraju bez nepotrebnog odgađanja udovoljiti svakom zahtjevu za pomoć ili nalogu koji je izdalo pretresno vijeće, što, između ostalog, uključuje sljedeće:
 - (a) utvrđivanje identiteta i pronalaženje osoba;
 - (b) uzimanje iskaza i dostavu dokaza;
 - (c) uručenje dokumenata;
 - (d) hapšenje ili pritvaranje osoba;
 - (e) predaju ili dovođenje optuženih pred Međunarodni sud.

Član 30 **Status, povlastice i imunitet Međunarodnog suda**

1. Konvencija o povlasticama i imunitetu Ujedinjenih nacija od 13. februara 1946. primjenjuje se na Međunarodni sud, sudije, tužioca i njegovo osoblje, te sekretara i njegovo osoblje.
2. Sudije, tužilac i sekretar uživaju povlastice i imunitet, izuzeća i druge olakšice koje prema međunarodnom pravu pripadaju diplomatskim predstavnicima.
3. Osoblje tužioca i sekretara uživa povlastice i imunitet koji pripadaju službenicima Ujedinjenih nacija u skladu s članovima V i VII Konvencije iz stava 1 ovog člana.
4. Sa svim drugim osobama, uključujući optužene, čije je prisustvo potrebno u sjedištu Međunarodnog suda, postupaće se na način koji je neophodan za ispravno funkcionisanje Međunarodnog suda.

Član 31 **Sjedište Međunarodnog suda**

Sjedište Međunarodnog suda je u Haagu.

Član 32 **Troškovi Međunarodnog suda**

Troškovi Međunarodnog suda podmiruju se iz redovnog budžeta Ujedinjenih nacija u skladu s članom 17 Povelje Ujedinjenih nacija.

Član 33 **Radni jezici**

Radni jezici Međunarodnog suda su engleski i francuski.

Član 34
Godišnji izvještaj

Predsjednik Međunarodnog suda podnosi Savjetu bezbjednosti i Generalnoj skupštini godišnji izvještaj o radu Međunarodnog suda.